

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра філософії

«Затверджено»

На засіданні кафедри

Завідувач кафедри Л.В.Афанасьєва
(протокол №1 від 30.08.2022 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК-03 Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Освітньо-наукова: програма Історія та археологія

Запоріжжя, 2022

Розробник:

Глебова Н.І., доктор.соц.наук, професор кафедри соціології та філософії

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми д.і.н., проф. О.М. Ситник

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Ступінь вищої освіти: третій (доктор філософії) Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова
Блоків – 2	Спеціальність: 032 Історія та археологія	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції
		10 год.
	Семінарські	
	20 год.	
	Самостійна робота	
	60 год.	
	Вид контролю	
	залік	

1. Мета навчальної дисципліни

Місце дисципліни у освітній програмі: обов'язкова.

Мета викладання ОК «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту» полягає у формуванні в аспірантів основних теоретико-методологічних засад наукового пошуку та підготовки дисертаційної роботи.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- закріпити, поглибити й узагальнити у здобувачів системні науково-теоретичні знання з питань розробки дисертаційного проекту;
- виявити здатність самостійно застосувати отриманні знання, вміння та навички у науковій діяльності;
- ознайомлення аспірантів із нормативними документами і чинними вимогами до дисертаційних робіт в Україні, типовою структурою дисертацій, процедурами проходження захисту дисертаційної роботи.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі історії, археології та інших історичних дисциплін; володіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження у сфері своєї професійно-наукової діяльності, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до аналітичного мислення, оперативного аналізу значного масиву гуманітарних текстів, вміння ставити та вирішувати наукові завдання, нестандартно розв'язувати задачі та самостійно міркувати і формувати умовиводи

ЗК 2. Здатність до інтелектуального пошуку, вміння виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації та розв'язувати суперечності інтерпретації

ЗК 3. Здатність генерувати нові світоглядні і наукові ідеї (креативність), прагнути до відкриття нового знання, залучення ціннісно-смислових орієнтирів пізнання і практичної діяльності

ЗК 5. У кар'єрному розширенні можливостей діяльності застосовувати для вирішення пізнавальних задач праксеологічні стратегії і засоби, відстоювати активну громадянську позицію на основі етичних міркувань і соціальної відповідальності

ЗК 8. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та методологією особистісного саморозвитку, формування системного світогляду, етики і культурного кругозору

ЗК 9. Здатність доказово, обґрунтовано, інтелектуально коректно викладати результати власного дослідження українською мовою, писати власні тексти аналітичного характеру та застосувати необхідні процедури (редагування, коректура, звірка) при підготовці тексту до публікації

ЗК 10. Коректно представляти результати наукових досліджень англійською мовою у комунікації і взаємодії з міжнародною академічною спільнотою

3. Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення змістової, методологічної та ціннісно-смислової специфіки закінченої докторської програми для предметної сфери професійної діяльності та історико-філософського й теоретико-філософського контекстів

ФК 2. Вміння здійснювати дослідницький пошук в еволюції основних філософських ідей та проблем й тенденцій сучасного філософського дискурсу і особливостей сучасної наукової картини світу

ФК 3. Здатність формулювати дослідницькі проблеми з орієнтацією на аналітику соціально-політичних, культурно-освітніх і релігійних процесів у зв'язку з попередньою інтелектуальною історією

ФК 4. Володіння методологією використання дослідницьких підходів, методів, пізнавальних процедур, моделей гуманітарного пізнання, релевантних відповідній проблематиці

ФК 5. Вміння реферувати, рецензувати й інтерпретувати першоджерела та дослідницьку літературу з філософської проблематики

ФК 7. Вміння використовувати філософську, загальнонаукову методологію та пізнавальні засоби і процедури філософської аналітики і досягати в результаті самостійних пізнавальних результатів

2. Результати навчання

РН 2. Знання основ наукової розробки та виконання інноваційно-дослідницького завдання;

РН 4. Знання всього комплексу наукової термінології за фахом своєї історичної освіти;

РН 8. Здатність володіння навичками вибору методів і засобів вирішення завдань наукового дослідження;

РН 15. Здатність до професійної участі за фахом у виконанні науково-дослідних програм, грантових проектів.

4. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання діяльності студентів наведені у таблиці:

Таблиця 2

Види контролю	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Поточний контроль (робота на практичних заняттях)	<p style="text-align: center;">40 балів</p> <p><i>За кожне практичне завдання максимум 5 балів:</i></p> <p><i>5 балів</i> – аспірант в повному обсязі виконав завдання практичної роботи; демонструє володіння навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усної відповіді; здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p><i>4 бала</i> – аспірант не в повному обсязі виконав завдання практичної роботи, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;</p> <p><i>3 бала</i> – аспірант не в повному обсязі виконав завдання практичної роботи; викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;</p> <p><i>2 бала</i> – аспірант виконав менше половини завдання практичної роботи; фрагментарно та поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає навчальний матеріал під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки;</p> <p><i>1 бал</i> – аспірант виконав менше половини завдання практичної роботи або не виконав зовсім; під час усних відповідей не розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.</p>
Періодичний контроль знань і вмінь студентів	<p style="text-align: center;">60 балів</p> <p><i>За кожний ПМК максимум 30 балів:</i></p> <p>30 тестових питань, 1 питання оцінюється в 1 бал (за принципом вірна відповідь – 1 бал, не вірна – 0)</p>

Співвідношення балів національної оцінної, ECTS і 100 – бальної оцінної шкали таке:

Таблиця 3

Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	Мінімальний бал для отримання позитивної оцінки - 60, максимальний -100
Відмінно	A	90-100
Добре	B	82-89
	C	74-81
задовільно	D	64-73
	E	60-63
незадовільно	FX	35-59
	F	1-34

Засоби оцінювання:

- вирішення проблемних (частково-пошукових) завдань;
- стандартизовані (автоматизовані) тести;
- вирішення творчих завдань з філософської аналітики;
- презентація результатів виконаних завдань та досліджень у ході практичної роботи.

5. Програма навчальної дисципліни

Блок 1. Наукове дослідження: предметне та проблемне поле

Тема 1. Наука та наукові дослідження

1. Виникнення та еволюція науки.
2. Наукова теорія як форма узагальнення та систематизації знань.
3. Види та ознаки наукового дослідження.
4. Методологія і методи наукових досліджень.
5. Організація наукової діяльності в Україні.

Тема 2. Технологія наукових досліджень

1. Процес наукового дослідження і його характеристика
2. Напрямок, проблема, тема в науково-дослідних розробках. Визначення робочої гіпотези
3. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.

Тема 3. Типи та структура досліджень

1. Теоретичні та прикладні наукові дослідження
2. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу
3. Бібліографічний апарат наукових досліджень.

4. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.

Тема 4. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.

1. Сутність системного аналізу та його предмет
2. Поняття системи та її властивості
3. Класифікація систем
4. Зв'язки (потоки). Види зв'язків
5. Структура системи
6. Сутність методу моделювання
7. Основні функції та етапи побудови моделей систем. Класифікація моделей

Блок 2. Організація та презентація наукового проекту

Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень

1. Сутність та особливості наукового мислення
2. Стил наукового мислення
3. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал
4. Проблеми формування наукового мислення
5. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження

Тема 6. Оприлюднення результатів наукових досліджень

1. Види наукових публікацій
2. Наукова монографія
3. Наукова стаття

Тема 7. Презентація наукового дослідження

1. Тези наукової доповіді (повідомлення)
2. Наукова доповідь (повідомлення)
3. Правила оформлення публікацій

Тема 8. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів

1. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
2. Вимоги і методика написання фахового вступного реферату до аспірантури
3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах).

Тема 9. Підготовка дисертаційної роботи

1. Дисертаційні роботи та їх види
2. Загальна методика виконання дисертаційної роботи.
3. Оформлення дисертаційної роботи.
4. Автореферат дисертації: методика написання та оформлення 5.

Тема 10. захист дисертаційної роботи

1. Попередня експертиза дисертації.
  2. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради.
  3. Публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради
- Оформлення атестаційної справи.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем*	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усьо го	у тому числі					усь ого	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1 Назва													
Блок 1. Наукове дослідження: предметне та проблемне поле													
Тема 1. Наука та наукові дослідження		2	2			6							
Тема 2. Технологія наукових досліджень		2	2			6							
Тема 3. Типи та структура досліджень			2			6							
4. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.			2			6							
Разом за змістовим модулем 1		4	10			24							
Блок 2. Організація та презентація наукового проекту													
Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових		2	2			6							
Тема 6. Оприлюднення результатів наукових досліджень		2	2			6							
Тема 7. Презентація наукового дослідження			2			6							
Тема 8. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів			2			6							
Тема 9. Підготовка дисертаційної роботи		2	2			6							
Тема 10. Захист			2			6							

дисертаційної роботи												
Разом за змістовим модулем 2		6	10			36						
Усього годин	90	10	20			60						

7. Теми лекцій

Тема лекції	Зміст лекції	Кількість годин
Тема 1. Наука та наукові дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та еволюція науки. 2. Наукова теорія як форма узагальнення та систематизації знань. 3. Види та ознаки наукового дослідження. 4. Методологія і методи наукових досліджень. 5. Організація наукової діяльності в Україні. 	2
Тема 2. Технологія наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Процес наукового дослідження і його характеристика 2. Напрямок, проблема, тема в науково-дослідних розробках. Визначення робочої гіпотези 3. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. 4. Теоретичні та прикладні наукові дослідження 5. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу 6. Бібліографічний апарат наукових досліджень. 7. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи. 	2
Тема 3. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості наукового мислення 2. Стиль наукового мислення 3. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал 4. Проблеми формування наукового мислення 5. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження 	2
Тема 4. Оприлюднення результатів наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види наукових публікацій 2. Наукова монографія 3. Наукова стаття 4. Тези наукової доповіді (повідомлення) 5. Наукова доповідь (повідомлення) 6. Правила оформлення публікацій 	2
Тема 5. Підготовка і захист дисертаційної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисертаційні роботи та їх види 2. Загальна методика виконання дисертаційної роботи. 3. Оформлення дисертаційної роботи. 4. Автореферат дисертації: методика написання та оформлення 5. Попередня експертиза дисертації. 6. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. 7. Публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради 8. Оформлення атестаційної справи. 	2

Разом	10
--------------	-----------

8. Теми лабораторних (семінарських, практичних) занять

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття	Кількість годин
Тема 1. Наука та наукові дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та еволюція науки. 2. Наукова теорія як форма узагальнення та систематизації знань. 3. Види та ознаки наукового дослідження. 4. Методологія і методи наукових досліджень. 5. Організація наукової діяльності в Україні. 	2
Тема 2. Технологія наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Процес наукового дослідження і його характеристика 2. Напрямок, проблема, тема в науково-дослідних розробках. Визначення робочої гіпотези 3. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. 	2
Тема 3. Типи та структура досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні та прикладні наукові дослідження 2. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу 3. Бібліографічний апарат наукових досліджень. 4. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи. 	2
Тема 4. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність системного аналізу та його предмет 2. Поняття системи та її властивості 3. Класифікація систем 4. Зв'язки (потокі). Види зв'язків 5. Структура системи 6. Сутність методу моделювання 7. Основні функції та етапи побудови моделей систем. Класифікація моделей 	2
Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості наукового мислення 2. Стил наукового мислення 3. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал 4. Проблеми формування наукового мислення 5. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження 	2
Тема 6. Оприлюднення результатів наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види наукових публікацій 2. Наукова монографія 3. Наукова стаття 	2

Тема 7. Презентація наукового дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тези наукової доповіді (повідомлення) 2. Наукова доповідь (повідомлення) 3. Правила оформлення публікацій 	2
Тема 8. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. 2. Вимоги і методика написання фахового вступного реферату до аспірантури 3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах). 	2
Тема 9. Підготовка дисертаційної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисертаційні роботи та їх види 2. Загальна методика виконання дисертаційної роботи. 3. Оформлення дисертаційної роботи. 4. Автореферат дисертації: методика написання та оформлення 	2
Тема 10. Захист дисертаційної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Попередня експертиза дисертації. 2. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. 3. Публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради 4. Оформлення атестаційної справи. 	2
Разом		20

9. Теми для самостійного опрацювання

Назва теми	Зміст теми	Кількість годин
Тема 1. Науковий проект: предметне та проблемне поле	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та еволюція науки. 2. Наукова теорія як форма узагальнення та систематизації знань. 3. Специфіка наукового пошуку 4. Напрямок, проблема, тема в науково-дослідних розробках. Визначення робочої гіпотези 5. Визначення мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження 	6
Тема 2. Технологія наукових досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види та ознаки наукового дослідження. 2. Методологія і методи наукових досліджень. 3. Організація наукової діяльності в Україні. 	6

<p>Тема 3. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Процес наукового дослідження і його характеристика 2. Теоретичні та прикладні наукові дослідження 3. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу 4. Бібліографічний апарат наукових досліджень. 5. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи. 	<p>6</p>
<p>Тема 4. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність системного аналізу та його предмет 2. Поняття системи та її властивості 3. Класифікація систем 4. зв'язки (потоки). Види зв'язків 5. Структура системи 6. Сутність методу моделювання 7. Основні функції та етапи побудови моделей систем. Класифікація моделей 	<p>6</p>
<p>Тема 5. Оприлюднення результатів наукових досліджень</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості наукового мислення 2. Стил ь наукового мислення 3. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал 4. Проблеми формування наукового мислення 5. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження 	<p>6</p>
<p>Тема 6. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види наукових публікацій 2. Наукова монографія 3. Наукова стаття 4. Тези наукової доповіді (повідомлення) 5. Наукова доповідь (повідомлення) 6. Правила оформлення публікацій 	<p>6</p>
<p>Тема 7. Підготовка і захист дисертаційної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. 2. Вимоги і методика написання фахового вступного реферату до аспірантури 3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах). 	<p>6</p>
<p>Тема 8. Етика наукових досліджень</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисертаційні роботи та їх види 2. Загальна методика виконання дисертаційної роботи. 3. Оформлення дисертаційної роботи. 4. Автореферат дисертації: методика написання та оформлення 	<p>6</p>

Тема 9. Експертиза дисертаційної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Попередня експертиза дисертації. 2. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. 3. Публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради 4. Оформлення атестаційної справи. 	6
Тема 10. Захист дисертаційної роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Попередня експертиза дисертації. 2. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. 3. Публічний захист дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради <p>Оформлення атестаційної справи.</p>	6
Разом		60

10. Методи навчання

Студентсько-центроване навчання. Професійно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід. Очний (*offline*) у вигляді лекційних та семінарських занять. Змішаний (*blended*) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Б.Хмельницького, Zoom, Інтернет. Усі складові курсу розглядаються у контексті відповідності наукових інтересів аспірантів. Традиційні технології навчання (лекції, практичні заняття, самостійна робота); інноваційні технології навчання (проблемні лекції, семінари-дискусії, презентації, аналіз конкретних ситуацій, творчі індивідуальні завдання); методи стимулювання творчої активності: стимулювання зацікавленості, творчого інтересу; метод відкриття; створення ситуацій з можливістю вибору; використання запитань, що стимулюють процес мислення; інтерактивні методи: консультації через сайт-курс, дебати і дискусії, мозковий штурм; дослідні методи (дослідне моделювання, збір фактів, завдання, проєктування).

11. Методи контролю

Поточний, підсумковий контроль знань. Фронтальне опитування. Усний контроль і самоконтроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль. Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перший та другий періодичний контроль). Контрольна робота включає тестові завдання, теоретичне питання. Перша контрольна робота включає питання з тем Блоку 1, друга контрольна робота - Блок 2. Періодичний контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проєкти, тощо) Підсумковий контроль (семестровий) – іспит.

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література

1. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посібник / за ред. А.Є. Конверського. – К. : Центр навч. л-ри, 2010. – 352 с.
2. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця / Ю.М. Краснобокий. – К. : Наук. світ, 2000. – 83 с.

3. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. – 272 с.
5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
6. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 7-ме вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2010. – 295 с.
7. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: Навч. посібник / І. П'ятницька-Позднякова. — К.: [б.в.], 2003. — 116 с.
8. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень / В. К. Сидоренко. — К.: 2000. — РНКЦ «ДНІТ», 2000. — 259 с.

Допоміжна література

1. Фареник С. Логіка і методологія наукового дослідження / С. Фареник. – К. : Вид. УАДУ, 2000. – 340 с.
2. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібн./ В.Є. Юринець; Львів. нац. ун-т ім.І.Франка.– Львів: ЛНУ, 2011.– 179 с.
3. Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів: Наказ Міністерства освіти і науки України № 758 від 14 липня 2015 р.
4. Порядок присудження наукових ступенів (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 656 від 19.08.2015 р. і № 1159 від 30.12.2015 р.): Постанова Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р.
5. Про затвердження Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта: Постанова Кабінету Міністрів України № 346 від 20 травня 2013 р.
6. Про призначення офіційних опонентів: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-211 від 25 березня 2013 р.
7. Про теми дисертаційних робіт: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-116 від 14 лютого 2013 р.
8. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1112 від 17 жовтня 2012 р.
9. Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1111 від 17 жовтня 2012 р.
10. Положення про спеціалізовану вчену раду (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1059 від 14.09.2011 р.). 9. Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів: Постанова Кабінету Міністрів України № 309 від 01.03.1999 р.
11. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), який затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.

3. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>.
5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
7. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>.